

ARNHEMSEHE COURANT.

ZONDAG 17 SEPTEMBER.

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal
in de week wordt uitgegeven, en wel op Zondag, Dings-
dag, Woensdag, Donderdag en Zaterdag, is f 5.
in de drie maanden.

De prijs der Advertentien is, van een toon-
regel f 1.00, en voor elken regel daarboven
centen, behalve 35 centen tegelieft, voor
plaatsing.

Begint zich bij de Tweede Kamer we-
der wijfeling te vertoonen?

Zal het bij woorden blijven of zal men handelen?
Zal het programma, waarmede de Tweede Kamer
in deze zitting hare werkzaamheden begon, slechts
oogenblikkelijke opwelling blijken te zijn, door den
levendigen indruk van den jammerlijken toestand
des lands verbotzakt, doch even spoedig bedaard
als ontstaan, of zullen wij zien, dat het besef daar-
van nog in al zijne kracht aanwezig is? Zal de
loop, welke de verwerping van het heillooze
conversie-ontwerp bij de natie deed ontstaan, blij-
ken ijdel te zijn, of zal de Kamer de kroon op
haar werk zetten, door gebruik te maken van het
tegenwoordig oogenblik en het bestuur tot die ver-
eenvoudigingen te noodzaken, zonder welke voor
een behoud meer is, door de uitgaven terug
te brengen tot het bedrag der inkomsten en aldus
de natie tegen nieuwe opofferingen te bewaren?

Wenschen doen wij het, stellig verwachtend dur-
ven wij niet zeggen. De oude, zwakke geest,
welke vroeger zoo lange jaren over de Kamer
heerschte, en aan welke wij onze rampen te
wijten hebben, schijnt zich op nieuw van velen
haar leden te willen meester maken.

Dit schijnt te blijken, zoo uit het verslag aan-
gaande het ontwerp van wet over het regt
van successie, als uit dat op de begrooting.

In het voorloopig verslag aangaande het ont-
werp van wet over het regt van successie, ver-
klaarden zich van de twee en vijftig leden, die
aan het onderzoek der afdeelingen deelgenomen
hadden, negen en dertig stellig tegen de invoer-
ing van het successie in de regte lijn, twee en
dertig tegen de uitbreiding van het bestaande regt.
De gronden, welke hen tot dit ongunstig oordeel
leidden, waren noch gering in aantal noch weinig
beteekenend in aard. Het beginsel, waarop men
die belasting voordroeg, was onjuist; zij was
onstaatkundig, in strijd met de regelen eener ge-
breunde staathuishoudkunde, nadeelig voor het cre-
dijt, bevorderde onzedelijkheid, trof zeer on-
gelijkmatig, was hard en stuwend voor het gevoel,
wetteloos en hatelijk.

De afkeuring was zoo stellig en algemeen, dat
de heer ROCHUSSEN zelf bij de beradslagingen over
de conversie-wet de verwerping als zeker stelde.

Doch wat, wat de tijd of de vermoedelijkheid eener
ingrijpende wijziging doen kan. De centrale afdeeling,
die op den 27sten februari 1843 een zoo ongunstig
verslag uitbragt, verklaart op den 16den augustus
1843, dat de groote meerderheid der leden aarzelt
zich voor of tegen het ontwerp uit te laten. Is in
de maanden hetgeen oneigenhardig was, eigen-
aardig, hetgeen onstaatkundig was, staatkundig,
wat onzedelijk was, zedelijk, wat ongelijk drukkend
was, gelijkelijk drukkend, wat hatelijk was, wen-
schelijk geworden? Of denken die leden hunne
roeping behoort te vervullen, wanneer zij ein-
delijk hunne stem zullen geven aan eene belasting,
welke zij eene zoo sterk brandmerkten? Komt
het hun voldoende voor, aldus reeds bij voorraad de

natie tegen eene belasting te hebben ingenomen, ten
einde haar die later toch te leggen? Mogen
woorden en daden in een zware strijd met
elkander komen?

Geijke wijfeling, hield het verslag over de be-
grooting aan. In het moerges van den 7den april
1843 verklaarde de centrale afdeeling uitdrukkelijk
de teleurstelling der Kamer over die begrooting,
»wier cijfer, bij vergelijking met het loopende,
»slechts eene vermindering van één millioen ople-
»verde. — De meerderheid der leden verklaarde
»haar niet valbaar om door de Staten-Generaal te
»worden goedgekeurd. — Algemeen eischte men,
»dat de vermindering der uitgaven niet bij kleine
»inkrimpingen op dezen of genen post, maar, naar
»een bepaald stelsel van bezuiniging en algemeen
»zoude worden aangevangen en voortgezet. — De
»kosten van het departement van oorlog vooral
»moesten tot een veel lager cijfer gebragt worden. —
»Ter beoordeeling der begrooting achtte men het
»volstrekt noodzakelijk, om met den waren toestand
»van 's rijks kas en alle daartoe behoorende speciale
»fondsen bekend te worden; daarom verlangde men
»de afgeslofene rekening over 1841, voor zoo veel
»de uitgaven betreft, eene opgaafe van den juis-
»ten staat van 's lands kas op 1 januari 1843,
»eene mededeeling van alle speciale fondsen, waar-
»uit 's rijks uitgaven bestaan worden, met opgaafe
»van de jaarlijksche baten en der uitgaven over de
»beide laatste jaren en van den toestand van ieder
»fonds op 1° januari 1843, enz., enz.

In het verslag van 2 september 1843 daartegen
verklaart de groote meerderheid der leden met
»genoegen ontwaar te zijn geworden, dat de re-
»gering, getrouw aan hare toezegging, aanzienlijke
»vermindering (NB. op 1844 van elf en op 1845
»van bijna 15 ton gouds) op het eindcijfer der be-
»grooting heeft voorgedragen, waarin men het be-
»wijf zag, dat thans meer dan vroeger bij de regering
»de geneigdheid zich heeft geopenbaard, om 's lands
»uitgaven in te krimpen.

In april drong de Kamer er op aan, dat de
»regering toch de oogen openen zoude omtrent de
»oorzaak van het kwaad en de waarlijk dringende
»noodzakelijkheid, om het noodlottig stelsel van ge-
»durige opdrijving en vermeerdering van belasting-
»gen te laten varen en om daarentegen, met krach-
»tige hand en met vastberaden wil, het doel der
»daarstelling van eene min kostbare en met den
»waren staat onzer hulpmiddelen meer in overeen-
»stemming gebragte huishouding van stadt te be-
»vorderen, en in september 1843 is de Kamer
zoo vriendelijk van zelve naar nieuwe belastingen
te zoeken en er aan het bestuur aan de hand te
geven. Zonderlinge consequentie!

Of heeft misschien het bestuur aan de wenschen
der Kamer toegeven? Heeft het in plaats van
inkrimpingen op dezen of genen post, een bepaald
en algemeen stelsel van bezuiniging gevolgd? Neen,
de gewijzigde begrooting bewijst het tegendeel.
Stelsel van bezuiniging is een denkbeeld, dat
ministers niet schijnen te kunnen bevatten.
Niets bepaalt zich tot vermindering van enkele pos-
ten. Zij misschien nu volgens de grondwet alle

uitgaven en ontvangsten, alle speciale fondsen op
de begrooting gebragt? Neen, noch Hooge Raad
van adel, noch Haartimmermeester, noch inkomsten
der militaire ambten, noch die van het instaat
te Medemblik of van de landbouw onder de
noch ontvangsten, noch uitgaven der talrijke speciale
fondsen heeft men op de begrooting gebragt. Heeft
men het departement van oorlog tot een veel lager
cijfer gebragt? Neen, de gansche bezuiniging van
dit departement, wanneer men de gewijzigde be-
grooting met de eerst aangeboden vergelijkt, be-
draagt over 1844 f 740,000 en over 1845 f 885,000.
De Kamer weet niet genoeg dankbaarheid daarvoor
te betuigen: was het dit, wat zij door een veel lager
cijfer verstond, zoo is zij nog al ligt tevreden te
stellen. Heeft men de Kamer bekend gemaakt
met den waren toestand van 's lands kas? Toeh,
de minister schijnt dien zelf niet te kennen; hij
oordeelt dit onmogelijk: hij zegt: »hetgeen hier
»wordt verlangd, staat gelijk met het opmaken
»eener volledige staats-rekening, waaraan het on-
»doenlijk is, voor alsnog te voldoen." Eene vol-
ledige staats-rekening kan het bestuur zelf niet ge-
ven, zal de Kamer met dat onvermogen genoegen
mogen nemen, of zal zij deze gevraagde kennis niet
voor alles moeten hebben? Volkomene bekendheid
met den stand van zaken is haar onontbeerlijk.

Aan geen der wenschen van de Kamer werd
das voldaan: hare vroegere verklaring, dat de be-
grooting niet valbaar was om te worden goedge-
keurd, blijft dus in volkomen kracht. Hare eigene
woorden hebben haar daartoe verbonden. Hare
eer, haar pligt gebieden haar aan die verbindtenis
te voldoen.

Buitenlandsche berigten.

ITALIE.

Bologna, 2 sept. In weerwil van de benoeming
eener militaire commissie en de ontwikkeling van tal-
rijke strijdkrachten hebben zich weder eenige gewa-
pende benden in onze provincie vertoond. Men heeft
er eveneens eene te Castel-Bolognese (legatie Ravenna)
gezien, welke door eenen priester werd aangevoerd.
Deze gesteldheid van zaken verlamt den handel en
alle bedrijven. De meeste inleggers nemen hunne
gelden uit de spaarbanken terug. De bankier Ter-
lonia heeft weder aan de regering een voorschot in
geld moeten doen, om haar in staat te stellen de
troepen te bezoldigen. Een stechthof van 23 augus-
tus geeft het signalement van acht personen, op wie
heeft men eene prijs van 1700 franken gesteld.
Deze personen zijn de graven van Zambecchi en
Biancoli; de markiezen Messara en Tanaro; de
broeders Muratori, Tarri en Giovannini, grondbe-
zitters. Een tweede brief geeft het signalement van
acht andere personen, zonder echter eenen prijs op
hunne hoofden te stellen. Men verzekert, dat het Oos-
tenrijksche garnizoen thans de dienst niet alleen in de
titadel, maar ook in de stad voorziet.

Brieven uit Napels melden, dat de gisting, welke
zich in de Romeinsche staten geopenbaard heeft, een
zeer ernstig karakter heeft aangenomen; zorgvek-
kende demonstratiën hebben ook aan de grenzen van
het koninkrijk der beide Siciliën plaats gehad. De
Napelsche regering heeft een groot aantal gevangen-

...ingen, vooral onder de studenten der universi-
... laten doen. De politie heeft de ongerijmdste ge-
... verspreid, om de staatkundige redenen, om
... de waarschuwing
der Oostenrijksche regering plaats vonden, geheim te
houden.

ZWITSERLAND.

Cher, 8 sept. Gisteren heeft zich de opper-inge-
... *Larnica* naar Felsberg, om de rotsbreuk al-
daar te onderzoeken. De uitslag van zijn onderzoek
was, dat zich nog eene rotsmassa van onmetelijke uit-
gestrektheid in gestadige beweging bevindt, welke aan
de voorzijde nog door eenen, eveneens allengs aan den
voet uitwijkenden, grooten rots in het omstorten wordt
tegengehouden. — Van eene grootere breuk staat de
oefstelping van een groot gedeelte des dorps te vree-
zen. De bewoners zijn reeds begonnen de meest be-
dreigde huizen te verlaten.

DUITSCHLAND.

Hamburg, 2 sept. Aangaande de ongeregelheden,
die hier dezer dagen hebben plaats gehad, leest men
in de *Bürocratie* nog het volgende: De buitenspori-
gheden aan de Millerpoort hebben zich eergisteren
herhaald, evenwel is het, even als op den vorigen
avond, aan de tusschenkomst der militairen gelukt
de rust spoedig te herstellen. Het bevestigd was de op-
schudding buiten de poort, waar een detachement
dragoniers bevel ontving om op het gepeupel in te
houwen, waardoor onderscheidene wonden werden toe-
gebracht. Een aanmerkelijk getal rustverstoorders is
gevangen genomen om de herhaling dezer ongeregel-
heden te verheden; onder de nabij de poort in groot-
te menigte verzamelde volksmassa's hadden dan ook
geene ongeregelheden plaats.

PRUISSEN.

Berlijn, 5 sept. Het gerucht eener herstelling der
ridderorde van den zwaan bevestigd zich; dezelve zal
werkelijk den 19den dezer maand plaats vinden. De
orde zal echter een soort van gemeengoed voor de natie
worden, verkrijgbaar voor ieder die een getuigschrift
van zijnen christlijken zedelijken wandel kan vertoonen,
mits betalende eene jaarlijksche bijdrage van 4 thaler,
welke evenwel tot wettadige doeleinden zullen worden
besteed. Verder gaat de orde van den vader op den
zoon over, zoo deze dezelve niet onwaardig is. De or-
de-lievende Pruiszen zullen dus hinnen zucht voor 4
thaler 's jaars kunnen bevredigen.

Nieuwlandsche berichten.

's Gravenhage, 15 sept. In de zitting van de Tweede
Kamer der Staten-Generaal van heden, heeft de cen-
trale afdeling haar algemeen verslag uitgebragt over
het ontwerp van wet, houdende nadere bepalingen
nopens de regterlijke organisatie. De beraadslagingen
over hetzelfde zijn bepaald op aanstaanden maandag,
na afsloop van die over het speciaal fonds nopens de
gevangeniszen.

Een verzoekschrift uit Assen, tegen de opheffing
van het provinciaal gerechtshof van Drenthe, is naar
de commissie ad hoc verzonden.

Daarna is beraadslaagd over het ontwerp van wet
nopens het zegel.

De heer van *Goltstein* zeide, dat het hem aange-
naam was te verklaren, dat het ontwerp in vele op-
zichten gunstig is. Reeds is het eens voordeelige om-
standigheid, dat het gehele ontwerp in eene wet
vervat is, en dus de strijd van verschillende verorde-
ningen vervallen zal. Men moest er bijvoegen, dat de
meeste zorg besteed is, om het ontwerp duidelijk en
in geleidelijke opvolging te maken. De redenaar toonde
vervolgens onderscheidene bepalingen aan, welke als
zoo vele verbeteringen konden worden aangemerkt. Er
was hem *dominatie* eene bepaling overgebleven,
welke hem de wet onaannemelijke deed voorkomen,
het was, namelijk, het recht, dat aan den koning ver-
leend wordt, om kwijtschelding van het zegel te ver-
leenen. Na de verschillende gevallen van vrijstelling,
welke in de wet worden opgenomen, is zoodanige
bepaling overbodig. Doch dit is niet alles, zoodanige
vrijstelling is in strijd met de grondwaarheid, dat al-
len gelijk voor de wet zijn, is in strijd met de grond-
wet, welke geen privilegie in zake van belastingen
wil. Die bepaling is eene uitzondering op het vastge-
stelde bij art. 67 der grondwet, dat aan den koning
de bevoegdheid geeft om vrijstelling te verleenen. Dat
zoodanige bevoegdheid tot het verleenen van vrijstelling
van belasting door de regering, in de tegenwoordige
wet gegeven is, kan geen grond opleveren dezelve bij
eene nieuwe wet op te nemen, daar de Kamer niet

geroepen is de misslagen der vorige regering na te
volgen. Hare zending integendeel is die van verbete-
ren en herstellen van vorige misslagen. Hij stemt tegen
de wet.

De heer *Modderman* erkent mede, dat er vele en
aanzienlijke verbeteringen in het ontwerp zijn opge-
nomen. Hij heeft, echter, twee hoofdbezwaren, welke
hem zullen beletten de zijne goedkeuring aan te geven.
Eerstelijk geloof hij, dat de belasting te hoog opge-
voerd is, en ten andere kan hij niet goedkeuren de wijze
van procederen tot invoering der rechten en belaten,
zoo als die bij art. 33 en 35 wordt voorgeschreven, als
oordeelende de spreker die veel te omslagtig en be-
zwarend voor de ingezetenen. Hij vindt de belasting
te hoog opgevoerd, omdat dezelve hoofdzakelijk zal
nederkomen op de meer bedrijvige ingezetenen of op
de minder seldere of minder credite genietende. Hij vindt
die ook te hoog, omdat de schatkist in hare verwach-
tingen teleurgesteld zou worden, en de belasting
minder zal opbrengen door het zich vermenigvuldigen
van certificaten van onvermogen. Tot staving van dit
zijn gevoelen voert de redenaar aan, dat de acten,
welke tot nog toe op een zegel van 15 (met de opeen-
ten van 21) centen werden geschreven, dit volgens de
voordragt moeten geschieden op een zegel van 25 (met
de opeenten 34½) centen, hetgeen dus eene verhooging
is van ruim 60 pCt. Dit bezwaar wordt nog drukkender
voor de copijen van stukken, thans op een zegel van
21 geschreven, doch, volgens het ontwerp, op een
zegel van 50 (met de opeenten van 67½) cent, makende
dit eene verhooging van 225 pCt. Door een en ander
worden de kosten der procedures verhoogd, welke men
bij eene andere voordragt heeft trachten te vermin-
deren. — Hij stemt tegen de wet.

Nog onderscheidene leden voeren het woord. Z. Exc.
de minister van financiën verdedigt de voordragt, welke
ten slotte is aangenomen met 47 tegen 7 stemmen.

Tegen hebben gestemd de heeren: *van Goltstein*,
Mutters, *Ferwei-Mejan*, *Warin*, *Romme*, *Mod-
derman* en *van Rochteren*.

De openbare vergadering wordt gesloten en gaat over
in comité-generaal, om eenige notulen te resume-
ren der jongst gehoudene zittingen met gesloten deuren.

— Heden ochtend is H. K. H. de prinses van Oranje,
voorspoedig van een prinsje bevallen; deze tijding
is met het gebruikelijke getal salutschoten den volke
aangekondigd, terwijl van veld algemeene en bijzo-
dere gebouwen vlaggen zijn uitgestoken. — Het bul-
letin nopens den toestand van H. K. H. is van den
volgenden inhoud:

» H. K. H. mevrouw de prinses van Oranje is heden,
» ten zes en een half uur, gelukkig verlost van een
» prins.

» H. K. H. mevrouw de prinses en de jonge prins
» bevinden zich welvarende.

's Gravenhage, 15 sept.

Everard, med. dr.
Terwinkel.

Utrecht, 14 sept. Heden heeft het Hoog Militair
Gerechtshof uitspraak gedaan in zaak van den korpo-
raal van Os, beschuldigd van doodslag, onmiddellijk
gevolgd van diefstal met braak en van poging tot
diefstal bij nacht. Het hof heeft bij eene zeer zorg-
vuldiglijk gemotiveerde sententie, den impetrant ver-
klaard bij het vonnis van den krijgerraad in het pro-
vinciaal kommandement van Noord-Holland niet te zijn
bezwaaerd en mitsdien dat vonnis, waarbij de impe-
trant tot de straffe des doods met den ströp is ver-
oordeeld, bekrachtigd, met last, dat een extract uit
's Hofs oordeel en de sententie te Utrecht zal worden
aangepakt en met veroordeling van den impetrant in
de kosten.

Arnhem, 16 sept. Wij namen uit de *Leidsche
Courant*, het volgende over:

Antwoord aan een lid der Staten- Generaal.

Leiden, 13 sept. 1843.

Hoogwelgeboren Geachte Heer! Gij doet mij de
eer, mijne gedachte te willen weten, of de grondwet
aan de wet vrijlaat, het getal der hoven naar goed-
vinden te beperken. Ik benijde hen, die zooveel
vrijheid in de grondwet zien. Mijns inziens is het
een grief tegen haar, dat zij die vrijheid niet ver-
leent. Op de ongefukkige woorden van art. 180 zal
ik nu niet drukken; hoewel mij die, al hadden wij
geen ander blijk van den wil der grondwet, gebiedend
zouden schijnen. Ook buiten die woorden schijnt
het stelsel der grondwet klaar.

Voortsat, uit de beraadslaging provinciale hoven,
die zij telkens, in art. 179, 181, 182, 183 en 184

bezig. Behoud dien naam bij de wet, of kies
anderen; hij staat in de grondwet, en aan het be-
dat hij uitdrukt, blijft de wet gebonden. Is de
vrij, waarom zou zij zich niet met twee hoven
genoegen? En die twee zonden zijn wat de grond-
provinciale hoven noemt? Verbeeld u, dat de Franse
charte, 't geen zij in art. 50 bepaalt, ook voor
nissende *cours départementales*, bepaald is, dat
de charte met tien of twintig hoven ware voldaan.
Ik onderstelde zoo even meer dan aanneem, dat
wet, op grond van art. 183, een wettelijke naam
voor de hoven kon kiezen. Het doet tot de tegen-
woordige vraag niets af. Vergun mij evenwel op te
merken, dat art. 183 het bepalen der samenstelling,
benaming, magt en rechtsgebied aan de wet steekt
in zooverre laat, als al die stukken niet reeds bij de
grondwet zelve zijn bepaald. Of magtigt de grondwet
den wetgever om haar ter zijde te stellen?

Ten andere, uit het recht van voordragt, aan de
provinciale staten bij art. 180 gegeven. Het duidelijk
blijk van het oude systeem, dat ieder provincie
aanzien der regespleging, gelijk in andere opzichten
een zelfstandig geheel zij. Een systeem, zelfs door
de staatsregelingen van 1793 art. 279 sqq. en van
1801 art. 81, juist bij de regterlijke inrigting, niet
uitgedrukt. Het aandeel der provinciale staten aan de
benoeming, overblijfsel der voormalige provinciale
justitie, zal naauwelijks door iemand meer worden
goedgekeurd; maar het stelt, dankt mij, den
der grondwet, dat elke provincie een hof hebbe
boven twijfel. Neem aan, dat de wet slechts twee
hoven verordene; waar blijft de grondwettige beteek-
nis van het recht der staten? De wet moge die voor-
dragt niet formeel onmogelijk maken, zij maakt die
zinneloos, ja tot eene bespottig.

Laat nu den Nederduitschen tekst van art. 180
't zelfde zeggen wat de Fransche vertaling zegt, het
verandert in mijn oog aan de volkomen verklaarde
gedachten der Grondwet niets. Met onderscheid tus-
schen beide uitdrukkingen komt hierop neder, dat
dat de laatste min streng is in het begrenzen der uit-
zondering, die, zoolang de wil der grondwet geldt,
niet dan om bijzondere, zeer gewichtige redenen in
een enkel geval kan worden toegestaan.

Men is, geloof ik, op weg, de grondwet zonder
herziening te verbeteren. Zeg mij, dat ik dwaal,
maar de verzoeking om te dwalen is aan gene zijde
veel grooter. Het is een der treurige gevolgen van
wetten, die men ontwaas is, die belemmering zijn
in stede van beginsel, dat zij den eelste in voor-
wettige waarheid vervalschen. Gelijk men sluikt onder
der een niet redelijk verbod, zoo bieden de meeste
vaste regels van nitlegging op den duur geen weer-
stand aan het klimmend gevoel eener niet voldane
behoefte.

Ik heb de eer enz

J. R. THORNBOM.

ANTWOORDEN der regering, op de aanmerkingen gemaakt tegen de tusschen- jarige staatsbegroting, over de jaren 1844—1845.

(Verzorgd van no. 182.)

V. HOOFDSTUK.

Departement van binnenlandsche zaken.

6de afdeling.

Armeen.

Art. 1. Omtrent de vraag, aan wien de hier be-
doelde bijdragen betaald worden, dient, dat deze bij-
dragen dienen om de arm- en gemeente-besturen te
gemoet te komen in de kosten van verpleging van
behoeftege krankzinnigen in geneeskundige gestichten
voor die ongelukkigen, in geval ook uit de provinciale
fondsen gelijke bijdragen worden gedaan.

Zij worden hoofdelijk berekend, naar gelang van
het getal verpleegde behoeftege lijdens, waarvan de
nominatieve opgaven strekken tot grondslag der betrek-
aan de betrokken besturen.

Deze post is wijders met f1000 verhoogd, om
de ondervinding leert, dat de plaatsing van krank-
zinnigen in geneeskundige gestichten toeneemt, en
mits de goede werking van die inrigtingen meer
kend wordt. De bevolking dier gestichten vermeer-
dert ook gestatig.

Art. 2. Omtrent de alhier gemaakte aanmerkingen
in dienende:

... dat in de minuut van den teelichouden af-
voor reis- en verblijfskosten f1700 en voor tracte-
ten f1300 is uitgetrokken; als het gevolg eener
fout, hij het overschrijven van dien staat
heeft men voor tractementen f3000 in pla-

1800 gesteld, hetgeen blijkt, doordien er slechts 3000 voor dit geheel artikel is uitgetrokken;

2o. dat een der inspecteurs is de hoogleeraar, die zoo veel heeft gedaan tot bevordering van het welzijn der Krankzinnigen in Nederland, en wien de regering gemeend heeft in het belang der zaak tot deze betrekking te moeten roepen. De andere is een ambtenaar, die alreede meer bijzonder met dit onderwerp bekend is. Aan den eersten is een tractement van 7800, en aan den laatsten een van 500 te dezer zake toegelegd; hetgeen niet wel eene te beduidende aansluiting zal kunnen genoemd worden.

Oflangs is bepaald, dat de reis- en vacatie-kosten der presidenten of leden van de geneeskundige commissien, ter zake der bezoeken, waartoe deze, volgens art. 9 der wet van 29 mei 1841 (Staatsblad no. 20), verplicht zijn, door het departement van binnenlandse zaken voldaan zullen moeten worden.

Men zal beproeven, of deze nitgaaf mede uit den onderhavigen post bestreden kan worden; terwijl dezelve anders bij volgende begrotingen eenige verhooging zal behooren te ondergaan.

Art. 3. Daar thans met de maatschappij van weldadigheid de overeenkomst is gesloten, waaraan ten afschrift bij het gewijzigd ontwerp der begrooting wordt overgelegd, zó is dien ten gevolge bij dat ontwerp eene som van 200,000 over ieder der jaren gebragt.

7de AFDEELING.
Algemeene lands-drukkerij, en
8ste AFDEELING.
Nederlandsche Staats-Courant.

Volgens hetgeen omtrent de 7de afdeeling is aange-merkt, zoude men verlangen, dat de voor memorie gebragte sommen onder het bedrag der uitgaven, en de inkomsten onder dat der middelen werden opge-
nomen; terwijl, zoo men de danmerkingen omtrent de 8ste afdeeling goed begrijpt, het tegendeel zoude worden verlangd.

Ma al hetgeen aangaande de algemeene lands-druk-kerij en Nederlandsche Staats-Courant op bladzijde 52, 53, 54 en 55 is gezegd, bij het beantwoorden der bedenkingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal op de begrotingswetten over 1842 en 1843, zoo verneemt de regering, dat hierin geene verande-
ring kan worden gemaakt, daar de begrotingen, voor zó veel de lands-drukkerij betreft, noodeloos zouden worden verhoogd en dat bedrag tweemaal, zó wel in de begrotingen van uitgaaf, als in die der mid-
delen zoude voorkomen; terwijl de kosten voort de Nederlandsche Staats-Courant, nu even als alle andere objecten van uitgaaf, in de begroting zijn gebragt, en de daarvoor te doen betalingen, even als alle andere op de begroting gebragte uitgaven, door de algemeene rekenkamer werden verevend.

9de AFDEELING.
Nationale nijverheid.

Art. 1. Men houdt zich bezig met het ontwerpen eener regelings-wet nopens de toekomstige bestemming van het fonds der nijverheid.

Eerlang zal dezelve het onderwerp van een voorstel aan de Staten-Generaal kunnen uitmaken, en zal men dit voorstel tevens van de nu gevraagde opgaven, voor zó veel dat fonds betreft, doen vergezeld gaan.

Het fonds der octrooi-regten, opgericht bij art. 9 der wet van den 25sten januari 1817 (Staatsblad no. 6), bestond op 1o. januari 1843:

1o. uit een kapitaal van 21,600,000 werkelijke schuld; het grootboek ingeschreven, groot 1,151,400;
2o. uit een geldelijk saldo, gedeponeerd in rijks-kas, ten bedrage van 24,500,000.

Art. 2. Omtrent de kenbaar gemaakte verwondering, dat alhier nog een subsidie van 7800 voor de academie van Beeldende kunsten te Amsterdam wordt aangevraagd, terwijl in de 4de afl. eenesom van 9100 voor die inrigting is uitgetrokken, dient dat dit subsidie tot hetzelfde bedrag van 7800 is voorgesteld, waarop het-
zelfde bij de begrotingen over 1842 en 1843 is toe-
gegaan.

Het nut dezer betrekkelijk geringe uitgaaf, welke ten doel bestaat, zij strekt tot voorziening in de kosten van theoretisch en practisch onderwijs in de scheepbouwkunde, en vermits dit met de be-
hoefden der nationale nijverheid in een onmiddellijk verband staat, moet het meest doelmatig voor, dat deze post ook uitsluitend begrepen bljve onder de uitgaven, welke op de begroting bepaaldelijk voor nationale nijverheid worden toegevoerd, ten einde het nog dezer Kamer alle vermindering bljve, welke tot zelve, in het een of ander geval, zou kon-
nedeelen.

Omtrent de vraag, waarom voor den hoogleeraar van der Boon Mesch te Leiden een subsidie van 500, en voor het onderwijs in de land-huishoudkunde eene som van 3000 wordt aangevraagd, moet men aan-merken dat, niet de genoemde hoogleeraar, gedurende eenige jaren voor het practisch onderwijs in de scheikunde, toegepast op de nijverheid in het alge-
meen, en bijzonder op die hier te lande, jaarlijks uit het fonds der nijverheid een subsidie van 2500 had ontvangen, is dit subsidie op de begroting voor 1842 — 1843 slechts toegestaan geworden tot 1500; terwijl men gemeend heeft hetzelfde alsnu tot op 500 te kunnen verminderen, in verband met de konink-
lijke academie, welke sedert kort te Delft is opge-
rigt.

Genoemde heer geniet deze som niet als tractement, maar uitsluitend zó ter goedmaking der kosten van evengemeld onderwijs, als van het scheikundig onder-
zoek, hetwelk aan hem van tijd tot tijd, omtrent metalen, steensoorten, voortbrengselen van gewassen, enz. uit de koloniën of van elders afkomstig, wordt opgedragen, en waaromtrent de regering zijne rap-
porten verlangt.

Van de vruchten zijner besparingen, hieromtrent zijn bereids van tijd tot tijd, voor zó veel de aard der onderwerpen zulks veroorloofde, mededeelingen aan het publiek gedaan, door middel van het Tijdschrift ter bevordering van nijverheid, waarvan de heer van der Boon Mesch hoofd-redacteur is. Uit dien hoofde heeft de zaak, uit verschillende oogpun-
ten, eene nuttige strekking; en men zoude er ook niet toe hebben kunnen komen, om op het aanvan-
kelijk voor subsidie bepaalde bedrag, gaande weg eene vermindering voor te stellen, ware het niet, dat meergenoemde hoogleeraar, eenmaal in het bezit zyn-
de der voornaamste werktuigelijke toestellen en praeparaten, welke hij zich met de genotene subsidiën heeft moeten aanschaffen, thans voor dat onderwerp niet meer zulke aanzienlijke uitgaven behoeft te doen, maar zich kan blijven bepalen, zó tot het aankoo-
pen van zoodanige nieuwe toestellen, welke met de vorderingen in de scheikunde, toegepast op de nij-
verheid, in verband staan, als tot het bestrijden der kosten aan het onderwijs en de proefnemingen ver-
bonden. De voorgedragene som van 500 is dan ook voor geene verdere inkrimpingen vathaar, wil men het belang der zaak niet uit het oog verliezen.

De aanmerking omtrent de 3000 voor kosten van onderwijs in de landhuishoudkunde (welke dus met de kosten voor scheikundig onderwijs in geen het minste verband staan) wordt genoegzaam opgelost door het-
geen voorkomt in de kolom van aanmerkingen op den uitgewerkten toelichtenden staat betrekkelijk het V. hoofdstuk, 9de afdeeling, artikel 2, alwaar ge-
zegd wordt, dat men door ondervinding is overtuigd geworden van de gepastheid, om buiten het onder-
wijs, hetwelk aan de hoochscholex in de land-huis-
houdkunde gegeven wordt, nog meerdere gelegenheden te openen voor hen, die genegen zijn, zich in dit vak, langs andere wegen, te bekwa-
men.

Men vleit zich, dat de overweging hiervan en van hetgeen verder in die aanmerkingen gezegd is, tot de overtuiging zal leiden, zoowel dat hier geenszins sprake is van eene verhooging van inkomsten voor hoo-
cleeraren, als dat de som van 3000 reeleer voor te beperkt, dan wel voor te groot zou mogen worden beschouwd, voor het nuttige doel, waartoe zij be-
stemd is.

Het is dan ook zeer wenschelijk, om den landbouw, die hier te lande, bij gebrek aan wetenschappelijk onderwijs, in vele opzichten achterlijk is, door betere kennis van zaken, te verrijken, en zal men later op dit onderwerp terugkomen.

10de AFDEELING.
De opperbouwtvesterij.

Art. 1. De bedenking op het salaris van den ad-
vocaat-consulent en van den adjunct-advocaat-consu-
lent, zal het gemakkelijkst weg te nemen zijn, door zonder opsomming van den omvang dezer betrakkin-
gen, tevens kunnende dienen tot eenig begrip van het contentiens gedeelte, alleen het eijfer op te ge-
ven van de commissarissen (allem schiedelijke advyzen vorderende) op die ambtenaren te vesten.

Het bedrag voor den eersten, in het jaar 1842, 1,251 stuks, van 1o. januari 1843 tot 21 april 488 stuks voor den laatstgemelden in 1842 508 stuks, loopende over 1926 bekeuringen, en van 1o. januari 1843 tot 21 april, 249 stuks.
De werkzaamheden getoetst wordende aan het tarief

voor de advocaten, zou de som op de begroting naar de teer nog bestaande inrigting veel hooger doen rijzen.

Echter is in de inrigting eene verandering voorge-
reid, die over 1844 en 1845 eene jaartijdsche betui-
ming van f.2,100 zal kunnen aubringen, welke veranderde inrigting, het bljven begrijpen van den post onder de aalopende betalingen, onregelma-
tig zoude maken. Sok vroeger scheen zulks zó te zijn.

De aanmerking, gemaakt omtrent de opzieners van de jagt, zal komen te vervallen, wanneer men ho daaromtrent gezegd bij de memorie van toelichting toetst.

De vrije acten teiden in 1841 704 stuks, en zijn in 1842 ingekrempen op 295.

De drie hoofd-opzieners genoten ieder een tracte-
ment van f.2,000, zoodat de nieuwe inrigting, uit het oogpunt van besparing, er eene aanbragt van f.2,000, al vierden de voor reis- en bureau-kosten van den inspecteur tot f.900 en f.500 uitgetrokken sommen ge-
heel gebaarbeerd.

Aan het verlangen der dachten om wenschelijke wy-
anderingen in de wet van 11 juli 1841, zal, zóo immer mogelijk, in de eerstvolgende begroting der Staten-Generaal worden voldaan. Mer is alreede on-
ledig en ten gebrude met het betamen van een nieu wets-ontwerp.

(Vervolg hierna.)

Ingezonden stukken.

Het groote belang van künftige con- troleurs der belastingen.

Daar, de heer controleur erijz alhier afgeden-
zjnde, er een opvolger moet komen, zóo juist het nu en vind ik mij zelfs in mijn eigen belang, en in dat mijner mede-snel-azijnmakers, ja, ten dienste der hooge overheid, die toch zeker niets dan regt en billijkheid beoogt, verplicht, door mijn eigen weder-
varen te bewyzen, van hoe veel gewigt het is, bij de aanstelling van controleurs, in het algemeen, te letten of de candidaat in fabriekplaatsen, behalve adminis-
trative, ook genoegzaam technische kunde bezij, om dezen belangrijken post, zóo wel ten behoeve van de schatkist, als de contribuabelen, behoorlijk waar te nemen; omdat de controleurs, door wier handen alle klagten, daar de hoogere ambtenaren deze onmoge-
lijk zelven kunnen onderzoeken, gaan de belang-
rijkste personen zijn in de uitvoering van de wetten. Zie hier, zóo kort mogelijk, de casus positio.

Ik ben eigenaar van eene snel-azijnmakerij, gelegen in de contróle Breda, thans bij mijnen zoon in gebruik, en voor dezen opgericht. De snel-azijn wordt gemaakt van helder wjngeestig vocht, hetwelk in twee uren tijds, van waar de naam, azijn moet zijn. Dit vocht wordt gegoten in en loopt door hooge tonnen (snel-azijnmoeders of tweelingkuipen), die steeds in de sterkste zure gisting en in eene warmte van 30e Reaumur moeten zijn. Deze werden vooraf in die zure gisting gebragt door alles, wat dezelve daarstelt, als, azijn, zuurdeeg, zemelen, en vooral door suiker, of suikerhoudende lichamen, b. v., rozijnen; en wan-
neer zij verzakken door deze zelfde middelen hersteld.

Om de meerdere belasting van den wjngeest voor sterken drank tot de mindere van azijn te reduceren, hebben wij accijnsvrijen inslag van gedistilleerd, het-
welk in bijn der commissien door het vermengen met azijn en water tot sterken drank ongeschikt gemaakt wordt, om naderhand de azijn-belasting te betalen. Gebruiken wij om snel-azijn te maken andere grond-
stoffen, dan dezen wjngeest, dan is de straf te heil-
erg, namelijk, niet slechts eene geldboete of maar eene gevangenis, maar niets minder, dan verlies van dezen vrijdom; met andere woorden: ophouden der fabriek, en dus met verlies van kostwinning, ja, bij minvermogensden, vaak met vrouw en kinderen, de bedelstaf.

Uit voorzigtigheid zeide ik daarom voorleden jaar — toevallig met hem in de fabriek zijnde — aan den commissie Bouwens, dat er eene te slappe snel-azijn-
moeder versterkt, en daartoe rozijnen en tarwe-zeme-
len gebruikt moesten worden, waarop hij niets aan-
merkte, zoodat dit gebeurde; doch een paar dagen daarna kwam hij door eenen tweeden commissie gead-
sisteerd en klaarblijkelijk gezond, verzoeken die azijn-moeder te doen openen, want dat hij proces-
verbaal van bevinding (niet van overtreding) moest opmaken, welk verzoek, ofschoon dit openen — wel het

laten aftrekken van rocht, — geene verplichting is, en om de bescheidenheid dier ambtenaren, en omdat hier, zooals van zelf spreekt, geen *animus fraudulenti* bestond, gaarne werd toegestaan; welk proces-verbaal luidde (let wel!): dat er zich 5 pond heele rozijnen en eene laag tarwe-zemelen op den boven-bodem dier kuip bevonden. Hiermede liep deze zaak af, bleef maanden stil, totdat wij reeds in januari geheel on-veryachts en zonder gehoord te zijn, de mededeeling kregen, dat, aangezien er rozijnen en tarwe-zemelen in eene tweeling-kuip gevonden waren, de vrijdom voormeld ingetrokken was, met goedgunstige toelating, echter, om de snel-azijn-makerij (eventjes!) in eene rozijn-azijn-makerij te veranderen, en in nieuw akkoord te treden.

Wij hebben hemel en aarde bewogen om dit onregt hersteld te krijgen, als: door rekwest op rekwest, zelfs aan de hoogste autoriteiten, aan Z. M. den koning, aan de Staten-Generaal, ja, ik ben zelf naar de residentie gereisd en bij Z. Exc. den minister ter audiëntie geweest; maar alles vruchteloos, wij krijgen zelfs geen antwoord meer. Zoodat wij nu, om de zaak aan den gang te houden, volle belasting moeten betalen, ten minste voorschieten, en, niets verdienende, zo min mogelijk moeten werken. En waarom? Eenvoudig, omdat de eerste aanklager, wie hij dan ook geweest zij, in wiens handen natuurlijk alle rekwesten terugkomen, bewezen heeft geen flauw denkbeeld te hebben van de techniek eener snel-azijn-makerij.

Immers:
10. Beroep ik mij, onder alle technici op het algemeen bekende woordenboek door NIEUWENHUIS v. v. gesticht en neem daaruit deze zinsnede over: »van hier ook, dat men in die fabrieken, waar azijn uit moutwijn of soortgelijke alcoholische vochten bereid wordt, buitendien nog rozijnen noodig heeft.»

20. Er heeft zich feitelijk op den boven-bodem van eene snelazijn-moeder iets anders bevonden, dan verdunde wijdgeest, en wel 5 pond heele rozijnen en 1 mud tarwe-zemelen, beide verboden grondstoffen; ergo schijnt de vrijdom volgens bedreiging ingetrokken en de straf zelfs logisch regtvaardig; maar men heeft het voorbereiden van een werktuig tot fabricering voor het fabriceren zelf aangezien; de premissen waren dus valsch, ergo et conclusio; want:

a. Voordat rozijnen in gisting kunnen komen, moeten zij, om de scheikundige grondwet *corporata* te zijn, eerst verkleind of door zwelling opengebarsten zijn, waartoe een geruime tijd vereischt wordt; en b, voordat rozijnen in de azijn-gisting kunnen komen, moeten zij eerst de wijngisting ondergaan en als koopmanswaar tot azijn klaren; al weder een geruime tijd, waarom men met rozijn-azijnmoeder ook maar eenige malen in het jaar op nieuw kan inzetten, de bewerking in dezelve geheel anders is, en daarnaar de belasting berekend wordt, zoodat het zelfs eene fysieke onmogelijkheid is, uit deze grondstoffen snelazijn te maken.

30. En hoeveel azijn zal er wel van 5 pond rozijnen en een 1 mud zemelen, gesteld, dat dit zelfs in éenen dag mogelijk ware, komen? Nog geen anker; zoodat reeds de brandstoffen deze smokkelwinst zoude verteren.

In de hoop, dat de opvolgende controleur een kundig of ten minste voor rede vatbaar ambtenaar zal zijn, heb ik mijnen zoon geraden, zich nog eens om herstel van den vrijdom en restitutie van het onregtvaardig betaald *surplus* per rekwest aan Zijn Exc. den minister te adresseren. Mislukt ook deze proef, dan zal ik, hoe geheel onschuldig en hoe nooit gehoord ook, in de volste beteekenis des woords mishandeld, mijne moeite en kosten verkwest hebben; en mijn zoon zich of tot een ander vak moeten bepalen, of het getal nietsdoende jongelieden, dat reeds legio is, met een nieuw voorwerp moeten vermeerderen.

In het algemeen belang wil ik hier, echter, nog ten slotte herinneren, dat er in het weleer zoo nijvere Nederland alom troepen met arbeiders leeg loopen en uit armoede tot onrustbarende wanhoop vervallen; zoodat men hun, die nog iets kunnen en willen laten verdienen (alle fabriekanten, in welk artikel ook) het leven wel zoo aangenaam en gemakkelijk mogelijk mag maken, en vooral hen niet door schreeuwend onregtvaardige en ruimsens chicanes verder ontmoedigen; waarbij het van het grootste belang is voor kundige controleurs te zorgen.

Breda, september, 1843.
Dr. J. W. E. DE MAN.

Aan de redactie der Arnhemse Courant.

In uw geëerd dagblad van 20 augustus komt in het mengelwerk een artikeltje voor, *Vrouwen* getiteld, waarin wij, aanhangsels van het mannelijk geslacht, eens weder onder handen genomen worden. Het is mijn plan niet, om een *pendant* te leveren van dat stukje, maar ik wil met een enkel woord wijzen op de logica van deszelfs inhoud.

Het heet daar, dat de vrouwen in de onbeschaafde klassen beter zijn dan de mannen, en dat in de beschaafde klassen het tegendeel zoude plaats vinden, omdat de mannen zich de deugd eerst moeten eigen maken, terwijl zij den vrouwen ingeschapen en aangeboren is.

De logica, die in deze stelling heerscht, schijnt mij toe niet van de zuiverste te zijn; want waarom zijn de vrouwen in de beschaafde klassen minder goed dan de mannen? omdat deze zich de deugd nog moeten *aanschaffen*, genen die van nature bezitten en ze met de geboorte tef wereld brengen? Alzoo is eene deugd die men zich eigen maakt, van beter gehalte en minder wankelbaar dan die den mensch ingeschapen en aangeboren is? Zoude men het er niet veeleer voor houden mogen, dat de deugd, die den mannen in de beschaafde kringen aangerekend wordt, meer schijnbaar zij dan wezenlijk, — een kunstig vernis gelijk, dat eenige vlekken van eene beschadigde schildery aan de oogen onttrekt? En zou men hetgeen men in de vrouwen der beschaafde kringen laakt, als gebrek aan deugd, niet mogen houden voor eene openhartige ongedwongenheid, eene ongekunstelde losheid, die den schijn heeft van negatieve deugd?

Verder leest men in gemeld stukje: om gelukkig te leven en zich zelve altijd gelijk te blijven, moet eene hupsche jonge vrouw jong sterven, eene deugdzame, echter, een' hoogen ouderdom bereiken.

Wie de schrijver of schrijfster van dat artikeltje *Vrouwen* is, is mij geheel onbekend, doch ik verzeker u, dat nooit eenig hekeldichter scherper kritiek heeft kunnen schrijven, dan die woorden bevatten. Eene hupsche jonge vrouw moet vroeg sterven om zich zelve gelijk te kunnen blijven en gelukkig te leven. Daargelaten het bitse en grifvende dier stelling, zou men mogen vragen, hoe oud moet zulk eene hupsche jonge vrouw dan worden, of hoe jong moet zij sterven? Verbeeld u een hupsch jong meisje van nog geen 25 jaren; zij huwt bij het uitloopen van haar vijftien twintigste jaar; zij is nu nog jong, niet waar? en hupsch ook? want het huwelijk zal haar toch niet onhupsch maken? Welnu, zij is alzoo nu 25 jaren oud en gehuwd en — wanneer moet zij nu sterven? Na verloop van een' doosje of een twintigtal jaren? Zal zij op haar veertigste jaar minder hupsch zijn, zal zij, door eenig tijdsverloop, de eigenschappen verloren hebben, die haar in hare jeugd hupsch deden zijn? Het is waar, de roos op hare kaken zal niet meer zoo frisch, niet meer zoo bloeiend, de lichte op haar voorhoofd niet meer zoo verblindend blank zijn, als toen zij slechts 20 lentes telde; maar die mindere bloei en frischheid nemen toch niets weg van hare hupschheid; of sprak de schrijver van eene jonge hupsche vrouw, die alleen lichamelijk hupsch is? Dan ware de stelling zoo ongerijmd, dat eene verdediging nog ongerijmdere zou kunnen schijnen. Maar men mag niet aannemen, dat de schrijver alleen het lichamelijke hupsche op het oog gehad heeft, want in de volgende phrase zegt hij: »Slechts die vrouw moet men tot gade kiezen, die, indien zij een man ware, onze vriend zoude zijn.» Juist, dat is eene zuivere waarheid; de sympathie der zielen moet de eerste bron der liefde zijn, afgescheiden van de lichamen; niet, dat de lichamen geheel buiten spel blijven, neen, want een deugdzaam en verstandig man, die karakter en talenten bezit, een welgevoerd lichaam en fiere houding, zou mij meer aanstaan, dan een, die, bij dezelfde eigenschappen van hart, ziel en geest, een krom en verdraaid lichaam en een niet-mannelijk uiterlijk had; want het is niet te ontkennen, dat het oog ook iets hebben wil en daarom geef ik den schrijver grootendeels gelijk, wanneer hij zegt: »de vrouwen beminnen de geesten, inzonderheid, wanneer deze jeugdige lichamen bewonen, en de zielen beminnen zij, als zij schoone oogen hebben.»

Voor deze keer, mijneer de redacteur, zal ik er de pen neerleggen. Wanneer deze mijne regelen eene plaats in uw blad waardig gekeurd worden, waaraan ik om uwe bekende onpartijdigheid niet twijfel, zend ik u misschien van tijd tot tijd eenige opmerkingen over de mannen; want ik houd het er voor, dat wij vrou-

wen over de mannen moeten schrijven en de mannen over de vrouwen, want anders zijn de observaties eenzijdig.

Met achting
UEds. dienaar.
A. E. T. . . . .

Burgerlijke Stand.

TE ARNHEM:
Van 8 tot en met 15 sept.

Gehuwd: H. Gieben met N. Brands.
Bevallen: J. Roelofs, geb. Basing, Z. — H. Goovers, geb. Jansen, Z. — H. Stevens, geb. Jeurissen, D. — D. van de Meeberg, geb. Thuisma, Z. — M. J. Hendriks, geb. van den Berg, D. — M. Bäcker, geb. Cesar, Z. — C. Schoot, geb. van Berkum, D. — A. Frenk, geb. Wijmand, Z. — H. Hendriks, geb. Marcus, D. — C. K. de Vos, geb. van Wijgerden, Z. — J. H. van Amerongen, geb. Teunissen, D.

Overleden: C. H. L. Mager, 1 j. 14 d. — M. W. Hoddenbach, 8 m. — R. Reinders, echtgenoot van J. G. Blom, 44 j. 3 m. — J. Koster, echtgenoot van W. H. Muis, 43 j. — W. Hogenkamp, 4 m. — R. J. Haas, 1 j. 1 m. — Doodgeb. D. van C. Kerk en J. H. Mertz, A. A. Hofkes, weduwe van G. Strenger, 93 j. 5 m. — W. H. Arentsen, 13 w.

Gehuwd: A. Schaeers met H. Coenraads. — J. Hardejan met A. van Viersen. — J. van den Berg met A. Kamphuisen. — J. H. Soeter met J. Hendriks. — J. de Groot met M. E. Ariëns.

Bevallen: J. H. Peperzak, geb. Nicolaas, Z. — M. Schutten, geb. Rombout, D. — J. E. Roeloffsen, geb. de Zwart, D. — C. Diependaal, geb. Prenten, D. — J. M. Klein, geb. Coenders, Z. — E. Netto, geb. van Hensbergen, D. — M. A. B. Payen, geb. van de Poll, Z. — M. J. de Both, geb. Tijssen, Z. — G. Peters, geb. de Bruin, Z.

Overleden: E. Loraan, 2 j. 6 m. — A. H. van Haaren, 7 m. — D. Willemze, 32 j. — M. W. van Duuren, 7 m. — G. Zondag, 31 j. — J. Boelens, 11 m. — T. J. P. Boelens, 11 m. — A. Jansen, 48 j. — C. L. Koning, 13 m. — M. L. du Pui, geb. Bacaille, 50 j.

Gehuwd: J. W. van Aken met F. P. P. Roeloffsen. — P. Sterneveld met Spier.

Bevallen: O. W. Nijenhuis, geb. Seijnhorst, D. — C. C. Poelheken, geb. van Rhienen, Z. — J. Schuilenburg, geb. Jansen, D. — M. G. Veever, geb. Kemmink, Z. — H. J. Danner, geb. Willemsen, D.

Overleden: R. M. Feukens, 14 m. — Doodgeb. D. van J. D. Bleeker. — S. H. Cornelissen, 6 d. — W. Roessing, 89 j. — G. G. Branderhorst, 32 m. — J. C. Moll, geb. de Boek, 78 j. — C. Steffens, geb. van den Berg, 82 j.

Gehuwd: Geene.
Bevallen: E. Harte, geb. van Loon, Z. — M. van Hattum, geb. Faber, D. — H. Hoenderop, geb. Blom, Z.
Overleden: J. W. van Seben, 10 w. — J. de Leeuw, gehuwd met M. VVilaars, 45 j. — C. J. Coster van Voorhout, 13 m.

Advertentiën.

Te Koop, te aanvaarden naar verkiezing.

Een in het Darp Oosterbeek alleraanzinnigst gelegen HUIS, bestaande uit 4 BENEDEN en 3 BOVENKAMERS, (waaraan 3 Kamers tot Mei 1844 verhuurd zijn voor f 100) ruimen ACHTER-KEUKEN, KELLER, KASTEN en GEMAKKEN, FIJN met FRUCHTBOOMEN, WEL-WATER en REGEN-WATER; dit Huis is geschikt voor ZOMER- en WINTER-VERBLIJF, en inzonderheid tot het drijven van allerlei AFFAIRES, als LOGEMENT, enz. Te bayragen den Eigenaar REUBENKAMP, te Oosterbeek.

+++ Duitsehe KOLOM-KACHELS in soot
+++ ten zijn wederom te bekomen bij G. A.
+++ VAN DE WALLE, te Arnhem.

Marktprizen.

Arnhem, 15 september 1843.
Oude Weit van f 9.25 tot f 00.00; Nieuwe Weit van f 6.00 tot f 7.50; Rogge van f 5.00 tot f 5.75; Boekweit van f 5.25 tot f 6.70; Garst van f 3.75 tot f 4.50; Haver van f 0.00 tot f 0.00; Koerhaver van f 3.10; Witte Boonen van f 0.00 tot f 0.00; Boonch van f 0.00 tot f 0.00; Graauwe Erwten van f 0.00 tot f 0.00; Groene Erwten van f 0.00 tot f 0.00; Erwten van f 0.00 tot f 0.00; Koolzaad van f 0.00 tot f 0.00; Avelzaad van f 0.00 tot f 0.00; Klauwen van f 0.00 tot f 0.00; Aardappelen van f 1.00 tot f 1.00; Boter van f 0.64 tot f 0.70 het pond.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 16 Sept. 1 El 6 Palm, 8 duim; gew. O Duim;
Te Arnhem, bij C. A. THÈME, Boekdrukker.